

Скрипник М. Б.

*Магістр спеціальності 8.03050901 “Облік і аудит”,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
mskrypnyk20@ukr.net*

КОНТРОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто необхідність проведення внутрішнього контролю на підприємстві. Досліджено організаційно-правові особливості побудови амортизаційної політики. Визначено взаємозв’язок факторів, що впливають на ефективність контролю та прийняття управлінських рішень, щодо перерозподілу коштів підприємства.

Ключові слова: контроль, необоротні активи, амортизація, вибуття, переоцінка, знос, ефективність.

На сучасному етапі господарювання необхідно приділяти значну увагу обліку і контролю необоротних активів, оскільки ефективність їх

використання є одним із першочергових елементів оцінки виробничого потенціалу підприємства.

У сучасних умовах основу необоротних активів складають основні засоби і нематеріальні активи. Нематеріальними активами слід вважати ідентифіковані грошові джерела майбутніх економічних вигод, які не мають фізичної субстанції, що були придбані або визначені в рахунок внутрішніх витрат мають обмежений термін використання, ринкову оцінку, незалежно від сутності, контролюються фірмою, як результат минулих операцій або подій. У процесі формування і управління необоротними активами необхідно враховувати їх переваги і недоліки в порівнянні з оборотними активами. Зокрема до переваг можна віднести: менший ризик інфляційного зменшення та можливе збільшення ринкових цін на нерухомість швидшими темпами, ніж темпи інфляції; здатність приносити стабільний прибуток у разі несприятливої господарської діяльності щодо орендних та лізингових платежів; можливість більш інтенсивного використання в періоди підйому ринкової інфраструктури.

До недоліків слід віднести: низький рівень маневреності, неможливість швидко змінити структуру вкладених коштів; низький рівень ліквідності і неспроможність забезпечити потік платежів при погіршенні платоспроможності підприємства.

У сучасному економічному словнику контроль розуміється як складова частина управління економічними об’єктами і процесами, що полягає в спостереженні за об’єктом з метою перевірки відповідності об’єкта спостереження необхідному стану, передбаченому законами, інструкціями, іншими нормативними актами, а також планами, проектами, угодами.

З метою здійснення політики стратегічного розвитку підприємства необхідно безперервно здійснювати контроль надходження, оцінки, переоцінки та вибуття необоротних активів. Саме цю функцію і виконує контроль. Контроль за необоротними активами також обумовлюється і постійними коливаннями та нестабільністю впливу факторів зовнішнього

середовища. Вирішенню завдань із мінімізації ризиків внутрішнього контролю в управлінні та оцінці необоротних активів для визначення амортизаційної політики сприятиме створення продуктивної системи внутрішнього контролю необоротних активів. Господарська практика показує, що на підприємствах має місце і використання підходів до оцінки необоротних активів, які не завжди враховують сучасні вимоги по формуванню амортизаційної політики.

Необоротні активи є важливим елементом витрат на виробництво і основним джерелом капітальних вкладень. Для оцінки окупності вкладень контроль за використанням необоротних активів обов’язково має включати в себе облік первинної аналітичної інформації.

В процесі експлуатації та в результаті фізичного і морального старіння необоротні активи постійно втрачають свою вартість. При здійсненні контролю за нарахуванням амортизації необхідно врахувати такі організаційно-правові особливості побудови амортизаційної політики:

- об’єктом амортизації є всі основні засоби, крім землі;
- підприємство самостійно обирає спосіб нарахування амортизації на основі методів, передбачених чинним податковим законодавством;
- нарахування амортизації здійснюється протягом всього терміну корисного використання об’єкту основних засобів;

Важливим та ефективним напрямком контролю необоротних активів є переоцінка вартості основних засобів на основі здійснення пооб’єктного аналітичного контролю.

Контроль, беззаперечно, необхідний на всіх етапах підприємницької діяльності: від початку створення підприємства до здійснення кожного кроку його функціонування. Проте, особливо роль контролю зростає при виникненні кризових явищ на підприємстві. Завдяки проведенню постійного контролю можна визначити причини кризи та запропонувати основні шляхи, щодо покращення результатів діяльності підприємства. За таких умов завданням контролю стає розробка системи заходів, спрямованих на

підвищення коефіцієнтів ліквідності і виробничої віддачі необоротних активів.

З метою максимізації прибутку та рентабельного ведення господарської діяльності на підприємстві необхідним є проведення контролю за використанням необоротних активів. За його результатами формуються належні висновки щодо запроваджених методів амортизації; своєчасності та повноти обліку надходження, оцінки, переоцінки, вибуття, виявлення резервів покращення використання необоротних активів для прийняття управлінських рішень із перерозподілу використання коштів підприємства.

Контроль за використанням необоротних активів є важливим видом контролю у сфері підприємництва. Рациональне використання необоротних активів безумовно слід розглядати як резерв скорочення витрат підприємства і підвищення економічної ефективності за рахунок власних фінансових ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Ющак Ж. М. Бухгалтерський облік і контроль використання необоротних активів: теорія і методика : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Ж. М. Ющак. – Житомир, 2010. – 23 с.
2. Петренко Н. І. Правова основа організації політики підприємства в Україні [Електронний ресурс] / Н. І. Петренко, О. В. Філозоф // Міжнародний збірник наукових праць. – Випуск 1 (16). – Режим доступу : http://www.ztu.edu.ua/en/science/publishing/wzbirnik/econom/1_16/23.pdf

M. Skrypnyk. Monitoring the use of non-current assets as core element of enterprise policy.

Summary

Discussed the need for internal control in the company. Organizational-legal features of the amortization policy. Correlation factors that influence the effectiveness of control and decision-making regarding the redistribution of funds.

Keywords: control, non-current assets, amortization, disposal, revaluation, wearing out, efficiency.